

Wykaz procedur obowiązujących w Integracyjnej Szkole Podstawowej nr 67 w Łodzi

Spis treści

Podstawy prawne stosowanych procedur.....	3
Cele procedur.....	3
I. Procedury postępowania w sytuacjach trudnych	5
Procedura postępowania szkoły w przypadku, gdy dziecko jest odbierane przez rodzica/opiekuna prawnego będącego pod wpływem alkoholu lub innego środka odurzającego.	7
Procedura postępowania wobec ucznia mającego trudności w nauce.	7
Procedura postępowania w sytuacji dziecka zaniedbanego.	8
Procedura postępowania w przypadku ucznia uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgaryzmy, głośne rozmowy, spacerowanie po sali, brak reakcji na uwagi i polecenia nauczyciela).	9
Procedura postępowania w przypadku kradzieży/ zaginięcia rzeczy w szkole.	9
Procedura postępowania w przypadku niszczenia mienia szkolnego.	10
Procedura korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych.	10
Procedura postępowania w sprawach rozwiązywania trudności wychowawczych.	11
Procedura postępowania z uczniem palącym papierosy w szkole i inne produkty zawierające nikotynę" (tj. e -papierosy, bezdymne woreczki z nikotyną).	11
Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń na terenie szkoły znajduje się pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.	12
Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły substancji (proszku, suszu, tabletek) przypominającej wyglądem substancję psychoaktywną (narkotyki, dopalacze).	13
Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje psychoaktywne (tytoń, alkohol, narkotyki, dopalacze, leki OTC, e-papierosy).	13
Procedura postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.	14
Procedura reagowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy.	14
Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia naruszenia godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły przez ucznia.	15
Procedura postępowania w sprawach spornych i konfliktowych.	16
II. Procedury postępowania w sytuacjach nagłych.....	17
Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia wśród uczniów samouszkodzeń.	17
Procedura postępowania w przypadku wystąpienia nagłego kryzysu emocjonalnego ucznia.	18
Procedura postępowania w przypadku zauważenia u ucznia objawów obniżonego nastroju lub zachowań mogących doprowadzić do próby samobójczej lub samookaleczenia.	19

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.	20
Procedura postępowania w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego dziecka, kolegów, rodziny, osób postronnych)	20
Procedura postępowania w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.....	21
Procedura postępowania po powrocie ucznia do szkoły po próbie samobójczej.....	21
Procedura postępowanie w przypadku śmierci samobójczej ucznia (postwencja).	22
III. Procedury postępowania w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia ucznia	23
Procedura postępowania w przypadku zaistnienia wypadku ucznia w czasie zajęć edukacyjnych.....	23
Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, niewymagającego interwencji lekarza (powierzchowne otarcia naskórka, stłuczenia, itp.)	24
Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego interwencji lekarza.	24
Procedura postępowania z dzieckiem chorym na cukrzycę.....	24
Procedura postępowania w przypadku ataku epileptycznego.	26
Procedura postępowania w przypadku wystąpienia wstrząsu (krwotocznego, anafilaktycznego, neurogennego).....	26
Procedura postępowania w przypadku utraty przytomności, omdlenia.	27
Procedura postępowania w przypadku złamania.	27
Procedura postępowania w przypadku oparzenia.....	27
Procedura postępowania w przypadku otarcia naskórka, rany krwotoku.....	28
IV. Procedury postępowania w sytuacjach pozostałych	28
Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia fałszerstwa dokumentów szkolnych.	28
V. Procedura postępowania w przypadku zagrożenia atakiem terrorystycznym.....	29
Informacje ogólne dotyczące terroryzmu	29
Działania profilaktyczne.	30
Procedura postępowania w czasie zagrożenia terrorystycznego.	31
Zasady postępowania w razie wtargnięcia napastników do obiektu szkolnego.....	32
Zasady postępowania w przypadku użycia broni palnej na terenie szkoły.....	32
Postępowanie w sytuacji wystąpienia zagrożenie bombowego.....	33
Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego.....	34
Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego.	34
Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu bomby.	35
Postępowanie w razie wykrycia/ znalezienia bomby (podejrzanego przedmiotu).	36

Podstawy prawne stosowanych procedur

1. Ustawa z dn. 9 czerwca 2022 o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich
2. Ustawa z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich. (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r., poz. 1700) - uchylony
3. Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 2151)
4. Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1939)
5. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r. Nr 95, poz. 425
6. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (tekst jedn. : Dz.U. z 2023 r., poz.1606)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. 2015 U. Nr 26, poz.1249, Rozp. MEN /. - uchylony
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r., poz. 1604) z późniejszymi zmianami.
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001r w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki. (Dz. U. z 2001 r. Nr 135 , poz.1516) z późniejszymi zmianami.
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 2499)

Cele procedur

1. Celem procedur jest zapewnienie profesjonalnych i spójnych działań pracowników szkoły, gwarantujących działania zgodnie z przepisami prawa oraz zwiększenie poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole poprzez:

- a) wdrażanie zasad postępowania warunkujących bezpieczeństwo dziecka,
- b) usystematyzowanie zasad postępowania wobec uczniów,
- c) zwiększenie kontroli nad osobami wchodzącymi na teren szkoły,
- d) zapewnienie sprawnej organizacji pracy oraz przepływu informacji pomiędzy osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo na terenie szkoły.

2. Procedury dotyczą:

- a) kadry zarządzającej,
- b) nauczycieli,
- c) rodziców/prawnych opiekunów uczniów,
- d) uczniów,
- e) pracowników administracji i obsługi.

3. Telefony alarmowe:

999 POGOTOWIE RATUNKOWE

998 STRAŻ POŻARNA

997 POLICJA

112 TELEFON ALARMOWY

I. Procedury postępowania w sytuacjach trudnych

Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń stosuje agresję słowną i agresję fizyczną względem innych osób.

1. Przejawami agresji słownej (werbalnej) są:
 - a) wulgarne słownictwo,
 - b) lekceważące i aroganckie komentarze,
 - c) przezywanie,
 - d) obmawianie,
 - e) prowokacyjne zaczepki słowne,
 - f) wyśmiewanie,
 - g) wyzywanie,
 - h) groźby, wymuszanie, zastraszanie, podżeganie do pobicia.
2. Przejawami agresji fizycznej są:
 - a) celowe popychanie, kopanie, potrącanie itp.
 - b) Bójki,
 - c) rzucanie w kogoś przedmiotami,
 - d) plucie,
 - e) prześladowanie, dręczenie (w tym psychiczne),
 - f) celowe eliminowanie innego ucznia z grupy, wspólnych aktywności,
 - g) dewastowanie mienia szkolnego lub cudzej własności, itp.
3. Postępowanie w przypadku agresji słownej:
 - 3.1 Nauczyciel bądź pracownik szkoły będący świadkiem agresji słownej zobowiązany jest do natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację poprzez:
 - a) poinformowanie ucznia o tym jakie są konsekwencje jego zachowania,
 - b) zgłoszenie zdarzenia do wychowawcy , który je odnotowuje.
 - 3.2 Wychowawca przeprowadza rozmowę o charakterze wyjaśniającym z uczniem bądź uczniami biorącymi udział w zachowaniu agresywnym celem ustalenia przebiegu zdarzenia przyczyn (rozmawia z każdym z uczniów osobno).
 - 3.3 Wychowawca informuje uczniów o konsekwencjach agresywnego zachowania.

3.4 Wychowawca powiadamia rodziców o zaistniałej sytuacji. Fakt rozmowy z rodzicem wychowawca odnotowuje w postaci wpisu do dziennika.

3.5 W przypadku powtarzających się aktów agresji słownej, wychowawca zwraca się z prośbą o interwencję do pedagoga/psychologa szkolnego lub dyrektora szkoły.

4. Postępowanie w przypadku agresji fizycznej:

4.1 Nauczyciel bądź pracownik szkoły, który jest świadkiem agresji fizycznej, zobowiązany jest do natychmiastowej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację poprzez:

- a) rozdzielenie agresywnych uczniów,
- b) odizolowanie ucznia zachowującego się agresywnie, najlepiej do osobnej sali pod opieką wskazanego nauczyciela,
- c) w razie konieczności zapewnienie bezpieczeństwa pozostałym uczniom w tym osobie poszkodowanej. Wezwanie, w razie potrzeby, do pomocy innego nauczyciela, pedagoga, pielęgniarki lub innego pracownika szkoły,
- d) w przypadku gdy podczas zajęć w sali nie ma nauczyciela współorganizującego proces kształcenia, a uczeń przejawia zachowania agresywne, zagrażające bezpieczeństwu własnemu lub pozostałych osób przebywających w klasie, nauczyciel otwiera drzwi i głośno wołając prosi o pomoc.
- e) nauczyciel przebywający w pomieszczeniu z agresywnym uczniem znajduje się w pewnej odległości od dziecka, nic do niego nie mówi, nie utrzymuje kontaktu wzrokowego, nie komentuje jego zachowania, czeka aż uczeń się uspokoi. Nie wolno ucznia pozostawiać samego w pomieszczeniu, bez opieki osoby dorosłej.
- f) w przypadku braku poprawy zachowania i utrzymywania się zachowań agresywnych, niezwłocznie o zdarzeniu powiadomiony zostaje rodzic/opiekun prawny ucznia i w trybie pilnym wezwany do szkoły,
- g) do momentu przyjazdu rodzica lub opiekuna prawnego uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela.
- h) w sytuacjach zagrażających życiu lub zdrowiu ucznia powiadomione zostają odpowiednie służby (pogotowie ratunkowe).
- i) W przypadku sytuacji agresji z użyciem siły lub niebezpiecznego przedmiotu w stosunku do nauczyciela lub innych pracowników szkoły lub pobicia innych uczniów wzywana jest policja.

- 4.2 Jeśli zachowanie ucznia powtarza się i nie ulega poprawie, w szkole zostaje powołany zespół interwencyjny, który opracowuje plan pomocy uczniowi, który zostaje przedstawiony i omówiony z rodzicami/prawnymi opiekunami.

Procedura postępowania szkoły w przypadku, gdy dziecko jest odbierane przez rodzica/opiekuna prawnego będącego pod wpływem alkoholu lub innego środka odurzającego.

1. W związku z nieprzewidywalnością zachowań rodzica/prawnego opiekuna, który jest pod wpływem alkoholu lub innego środka odurzającego, nie wolno przekazać mu pod opiekę małoletniego ucznia.
2. W przypadku stwierdzenia, że osoba dorosła odbierająca dziecko ze szkoły może znajdować się pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych (zapach, dziwne zachowanie, agresja wobec dziecka):
 - a) pracownik szkoły, który jest świadkiem zdarzenia lub otrzymał informację o tym fakcie bezzwłocznie powiadamia wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego lub dyrekcję;
 - b) szkoła nawiązuje kontakt z drugim rodzicem/innym opiekunem prawnym lub na podstawie wcześniejszej zgody przekazuje dziecko osobom upoważnionym, wskazanym na piśmie wychowawcy lub nauczycielowi świetlicy przez rodziców lub opiekunów prawnych, a w przypadku agresywnego zachowania się rodzica również policję;
 - c) jeżeli nie ma możliwości przekazania dziecka drugiemu rodzicowi lub nie są upoważnieni inni dorośli do odbioru ucznia, zawiadomiona zostaje policja;
 - d) ze zdarzenia sporządzona zostaje notatka służbowa.
 - e) w razie powtórzenia się zdarzenia, dyrektor szkoły występuje z wnioskiem do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną,
 - f) w szkole zostaje powołany odpowiedni zespół interwencyjny, który opracowuje plan pomocy uczniowi, a rodzic (opiekun prawny) zostaje poinformowany o konsekwencjach zaistniałej sytuacji.

Procedura postępowania wobec ucznia mającego trudności w nauce.

1. Nauczyciele i wychowawca analizują postępy uczniów w nauce.

2. W przypadku uczniów z problemami w nauce wyjaśniają ich przyczyny poprzez:
 - a) rozmowę z uczniem,
 - b) rozmowę z rodzicami (prawnymi opiekunami),
 - c) skierowanie ucznia w porozumieniu z rodzicami do PPP w celu diagnozy przyczyn trudności w nauce.
3. Adekwatnie do rozpoznanych przyczyn organizowana jest pomoc uczniowi w celu przezwyciężenia trudności:
 - a) dostosowanie form, metod pracy i wymagań do zaleceń opinii lub orzeczenia PPP dostarczonego przez rodzica,
 - b) ścisła współpraca z rodzicami, wspólne ustalenie metod pracy z dzieckiem i przekazywanie wskazówek rodzicowi do pracy w domu.
4. Dalsza obserwacja dziecka i jego postępów w nauce.

Procedura postępowania w sytuacji dziecka zaniedbanego.

1. Wychowawca na podstawie obserwacji i rozmowy analizuje sytuację ucznia.
2. Po ustaleniu rzeczywistego problemu dziecka powiadamia pedagoga o swoich spostrzeżeniach.
3. Pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami w celu ustalenia sytuacji dziecka, z której sporządza notatkę służbową.
4. W przypadku trudnej sytuacji materialnej pedagog informuje rodzica o możliwości ubiegania się w Wydziale Edukacji UMŁ o dodatkowe świadczenia, m.in. stypendium i zasiłek szkolny oraz w MOPS-ie o refundacji obiadów szkolnych.
5. W przypadku zaniedbania rodziców w sferze niewypelniania obowiązku szkolnego lub niewydolności wychowawczej i braku poprawy sytuacji ucznia dyrektor po konsultacji z zespołem do spraw pomocy psychologiczno-pedagogicznej informuje rodziców/opiekunów prawnych o skierowaniu wniosku do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną.
6. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek formy przemocy wobec dziecka uruchamiana zostaje procedura Niebieskiej Karty.

Procedura postępowania w przypadku ucznia uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgaryzmy, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na uwagi i polecenia nauczyciela).

1. Nauczyciel lub nauczyciel współorganizujący proces kształcenia podejmuje działania wychowawcze zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemu (rozmowa, wpisanie uwagi, wyprowadzenie z sali).
2. W przypadku nieobecności wychowawcy/ nauczyciela współorganizującego proces kształcenia nauczyciel przedmiotu niezwłocznie po zakończeniu lekcji informuje wychowawcę o zdarzeniu.
3. W każdym przypadku wychowawca informuje rodzica o istniejących trudnościach i zapoznaje go ze swoim planem działania, jednocześnie zobowiązuje rodzica do rzetelnej współpracy.
4. W przypadku braku poprawy zachowania wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego/pedagoga specjalnego i dyrektora szkoły.
5. Pedagog szkolny/pedagog specjalny przeprowadza rozmowę interwencyjną z uczniem i jego rodzicami.

Procedura postępowania w przypadku kradzieży/ zaginięcia rzeczy w szkole.

1. Rodzice/prawni opiekunowie zostają poinformowani na początku roku szkolnego, że za rzeczy przyniesione przez uczniów Szkoła nie ponosi odpowiedzialności.
2. Uczeń ma obowiązek zawiadomić pracownika szkoły o kradzieży/ zaginięciu rzeczy w szkole natychmiast po stwierdzeniu tego faktu.
3. Osoba, która przyjęła zgłoszenie ustala okoliczności zdarzenia i podejmuje działania poszukiwawcze.
4. W przypadku nieodnalezienia rzeczy wychowawca/pedagog szkolny spisuje notatkę służbową z przebiegu zdarzenia i powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia.
5. W przypadku stwierdzenia kradzieży podejmowana jest próba ustalenia sprawcy oraz okoliczności kradzieży.
6. W przypadku ustalenia sprawcy kradzieży wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę ze sprawcą kradzieży i powiadamia rodziców (opiekunów prawnych).

Procedura postępowania w przypadku niszczenia mienia szkolnego.

1. W sytuacji dostrzeżenia niszczenia mienia szkolnego na terenie placówki, każdy uczeń zobowiązany jest poinformować o tym wychowawcę, nauczyciela dyżurującego lub innego pracownika szkoły.
2. Uczeń, który zniszczył lub uszkodził mienie szkolne, bez względu na okoliczności, zobowiązany jest zgłosić ten fakt wychowawcy, nauczycielowi dyżurującemu lub innemu pracownikowi szkoły.
3. Nauczyciel lub pracownik szkoły, któremu zgłoszono fakt niszczenia (zniszczenia) mienia szkolnego, podejmuje następujące działania:
 - a) powiadamia wychowawcę ucznia, pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły,
 - b) wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem na temat zaistniałej sytuacji,
 - c) wychowawca powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia o wyrządzonej szkodzie i konieczności naprawienia lub odkupienia zniszczonej rzeczy.

Procedura korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych.

1. Na terenie szkoły uczniowie nie korzystają z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń rejestracji przekazu dźwięku i obrazu. W szczególnych sytuacjach i za zgodą nauczyciela uczeń może skorzystać z telefonu.
2. Jeżeli uczeń zakłóca tok lekcji poprzez używanie urządzeń elektronicznych, nauczyciel upomina ucznia i prosi o wyłączenie i schowanie urządzenia.
3. W przypadku, gdy uczeń nadal nie stosuje się do zaleceń nauczyciela, nauczyciel wpisuje uwagę oraz wydaje polecenie uczniowi, by ten odłożył urządzenie w miejsce wskazane przez nauczyciela. Nauczyciel zabezpiecza urządzenie w sekretariacie szkoły, powiadamia wychowawcę.
4. Uczeń może odebrać zabezpieczony sprzęt z sekretariatu szkoły po zakończonych zajęciach.
5. Rażąco łamanie zakazów zobowiązuje wychowawcę do powiadomienia pedagoga szkolnego i rodziców/ opiekunów prawnych.

6. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że uczeń naruszył godność nauczyciela, innego pracownika szkoły, koleżanki bądź kolegi poprzez fotografowanie, nagrywanie, o zaistniałej sytuacji powiadamia się dyrektora szkoły oraz rodziców.
7. W obecności rodziców /opiekunów prawnych uczeń niezwłocznie usuwa nagranie lub zdjęcie, a ze zdarzenia sporządzona zostaje notatka służbowa.

Procedura postępowania w sprawach rozwiązywania trudności wychowawczych.

1. Nauczyciel zgłasza problem wychowawcy klasy.
2. Wychowawca rozpoznaje sytuację ucznia i proponuje środki zaradcze.
3. W przypadku złożonych problemów wychowawczych zgłasza je do pedagoga szkolnego/pedagoga specjalnego, informując o wszystkich podjętych dotychczas działaniach.
4. Pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wychowawca we wszystkich trudnych sytuacjach informuje dyrektora szkoły o zaistniałym problemie.
5. Zespół Interwencyjny omawia zgłoszone problemy i ustala sposób działania:
 - a) zorganizowanie spotkań z udziałem rodziców, nauczycieli w celu omówienia oraz rozwiązania zaistniałego problemu;
 - b) w zależności od sytuacji nawiązanie kontaktu z instytucjami zewnętrznymi tj. Poradnią Psychologiczno– Pedagogiczną, Policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Sądem Rodzinnym;
 - c) opracowanie i wdrożenie działań rozwiązujących sytuację trudną.

Procedura postępowania z uczniem palącym papierosy w szkole i inne produkty zawierające nikotynę" (tj. e -papierosy, bezdymne woreczki z nikotyną).

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły przekazuje informację o paleniu papierosów przez ucznia na terenie szkoły wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o tym zdarzeniu rodziców/prawnych opiekunów i wzywa ich od szkoły przekazując im informację dotyczącą nagannego zachowania dziecka.

3. W obecności rodziców (prawnych opiekunów) przeprowadza się rozmowę z uczniem, udziela mu nagany, zobowiązuje do zaniechania negatywnego postępowania.
4. Wychowawca sporządza notatkę służbową z przeprowadzonej rozmowy z rodzicami /prawnymi opiekunami, w której umieszcza konkretne ustalenia potwierdzone podpisem. Uczeń zobowiązuje się pisemnie do niepalenia, a rodzice do szczególnej kontroli i zainteresowania dzieckiem.
5. Zespół klasowy zostaje objęty dodatkowymi działaniami o charakterze profilaktycznym.
6. Jeżeli działania podjęte przez szkołę nie przyniosły oczekiwanych rezultatów lub rodzice/prawni opiekunowie nie podjęli współpracy ze szkołą, dyrektor kieruje sprawę do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną.

Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń na terenie szkoły znajduje się pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

1. Nauczyciel/pracownik szkoły podejmuje następujące kroki:
 - a) Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
 - b) Odizolowuje ucznia od reszty klasy, zapewnia mu bezpieczeństwo, nie pozostawia go samego.
 - c) Nauczyciel, jeżeli wymaga tego sytuacja, udziela uczniowi pierwszej pomocy przedmedycznej.
 - d) Niezwłocznie zostaje wezwane pogotowie ratunkowe oraz o zdarzeniu zostaje powiadomiony dyrektor szkoły oraz rodzice/opiekunowie prawni, którzy zobowiązani zostają do natychmiastowego przybycia do szkoły.
2. W szkole zostaje powołany zespół interwencyjny, który opracowuje plan pomocy uczniowi (spotkanie z rodzicami w celu omówienia zaistniałej sytuacji, otoczenie ucznia wzmożoną opieką wychowawczą i psychologiczną, skierowanie na konsultacje specjalistyczne i podjęcie stosownej terapii).
3. Zespół klasowy zostaje objęty dodatkowymi działaniami o charakterze profilaktycznym.
4. Jeżeli podjęte działania nie przynoszą oczekiwanych efektów lub rodzice nie podjęli współpracy ze szkołą, dyrektor kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną.

Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły substancji (proszku, suszu, tabletek) przypominającej wyglądem substancję psychoaktywną (narkotyki, dopalacze).

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkolny powiadamia dyrektora szkoły, który wzywa policję.
2. Wyznaczony pracownik szkoły z zachowaniem środków ostrożności zabezpiecza substancję w jej oryginalnym opakowaniu przed dostępem innych osób do czasu przyjazdu policji.
3. Zabronione jest niszczenie substancji lub otwieranie opakowania.
4. Należy podjąć próbę ustalenia osoby, która wniosła na teren szkoły nieznaną substancję.
5. Przekazać policji informacje o miejscu zabezpieczenia substancji.
6. Ze zdarzenia zostaje sporządzona notatka służbowa.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje psychoaktywne (tytoń, alkohol, narkotyki, dopalacze, leki OTC, e-papierosy).

1. Odizolować ucznia od reszty uczniów, pozostawić go pod opieką nauczyciela.
2. Wezwać ucznia do oddania posiadanej substancji bez względu na to, czy jest to w istocie substancja psychoaktywna, czy jest otwarta, czy nie (w przypadku butelek, puszek, torebek, blisterów).
3. Uczeń ma obowiązek na polecenie nauczyciela opróżnić kieszenie, plecak, odłożyć substancję. Zabronione jest przeszukiwanie rzeczy osobistych ucznia przez nauczyciela nawet, jeśli uczeń daje na to przyzwolenie.
4. Jeżeli uczeń odmawia oddania substancji zabronionej, należy zabezpieczyć plecak i przenieść w bezpieczne, odizolowane miejsce. Jeżeli uczeń odmawia współpracy, nie pozwalając na zabezpieczenie substancji zabronione są jakiejkolwiek próby odebrania uczniowi tej substancji.
5. Wyznaczony pracownik szkoły z zachowaniem środków ostrożności, zabezpiecza substancję w jej oryginalnym opakowaniu przed dostępem innych osób. Zabronione jest niszczenie substancji lub otwieranie opakowania.
6. Nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły i wychowawcę ucznia.
7. Wychowawca informuje o tym zdarzeniu rodziców/ prawnych opiekunów/ i wzywa ich od szkoły przekazując im informację dotyczącą nagannego zachowania ucznia.
8. Dyrektor szkoły powiadamia policję.
9. Nauczyciel sporządza notatkę służbową ze zdarzenia.

Procedura postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.

1. Za przedmioty niedozwolone uważa się:
syczoryki, noże, szpikulce, „biała broń”, lasery, kije bejsbolowe, gaz, straszaki broni palnej, pałki gumowe, kastety, żyletki, metalowe sygnety z wystającymi elementami, przedmioty zagrażające zdrowiu i życiu uczniów itp.
2. W przypadku stwierdzenia, że uczeń posiada w/w przedmiot na terenie szkoły należy:
 - a) podjąć działania zmierzające do zapewniania bezpieczeństwa innym uczniom (odizolowanie ucznia posiadającego niebezpieczne narzędzie),
 - b) nakłonić ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu,
 - c) należy zabezpieczyć niebezpieczny przedmiot odebrany uczniowi i poinformować dyrektora szkoły i wychowawcę,
 - d) wychowawca wzywa rodziców do szkoły informując o zaistniałej sytuacji,
 - e) wychowawca sporządza notatkę służbową ze zdarzenia i przeprowadzonej rozmowy z rodzicami/prawnymi opiekunami.
3. Jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu należy go poinformować o konsekwencjach w postaci wezwania policji.
4. W uzasadnionym przypadku (brak kontaktu z rodzicem) lub gdy nie chce oddać niebezpiecznego przedmiotu dyrektor szkoły podejmuje decyzję o powiadomieniu policji.

Procedura reagowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy.

1. Za cyberprzemoc uważa się wszelkie formy przemocy z użyciem mediów elektronicznych, głównie internetu i telefonów komórkowych.
2. Osoby, które są w posiadaniu informacji o prześladowaniu, obrażaniu, uchybianiu godności innych osób z wykorzystaniem mediów i technologii informatycznej są zobowiązane do zgłoszenia tego zdarzenia wychowawcy.
3. Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny być zabezpieczone i zarejestrowane. Należy udokumentować szkodliwe treści (np. w formie zrzutów ekranowych, wydruków, nagrań) oraz

inne istotne informacje (np. nazwy użytkowników internetowych, adresy e-mailowe numery telefonów komórkowych, adresy odpowiednich stron internetowych).

4. W przypadku, gdy powyższe zdarzenia miały miejsce w szkole pedagog szkolny we współpracy z wychowawcą ustala okoliczności czynu, podejmuje działania w celu wykrycia sprawcy/ów oraz zablokowania szkodliwych treści w internecie (np. usunięcie przez autora, skontaktowanie się z administratorem) przez nauczyciela informatyki.
5. Wychowawca niezwłocznie powiadamia rodziców/prawych opiekunów uczniów poszkodowanych i sprawców o zdarzeniu, informując o przebiegu zdarzenia.
6. W szkole zostaje powołany zespół interwencyjny, który opracowuje plan pomocy uczniowi, ofierze cyberprzemocy (spotkanie z rodzicami w celu omówienia zaistniałej sytuacji, otoczenie ucznia wzmożoną opieką wychowawczą i psychologiczną).
7. W zależności od potrzeb organizowane są w oddziałach klasowych zajęcia o charakterze profilaktycznym ukierunkowane na walkę z cyberprzemocą i hejtem.
8. Z przeprowadzonych działań, w tym z rozmów z ofiarą, sprawcą, świadkami i rodzicami uczniów, sporządza się notatki służbowe.
9. Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o powiadomieniu Sądu Rodzinnego lub policji gdy:
 - a) rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowej agresji elektronicznej,
 - b) w przypadku gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy cyberprzemocy nie udało się ustalić,
 - c) zachodzą poważne przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp.),
 - d) cyberprzemoc została skierowana wobec pracownika szkoły.

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia naruszenia godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły przez ucznia.

1. Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub pracownika niepedagogicznego szkoły uważa się:
 - a) lekceważące i obraźliwe zachowanie wobec w/w wyrażone w słowach lub gestach,
 - b) prowokacje pod adresem w/w wyrażone w słowach lub gestach,
 - c) nagrywanie lub fotografowanie w/w pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody,

- d) naruszanie ich prywatności i własności prywatnej,
- e) użycie wobec nich przemocy fizycznej,
- f) pomówienia i oszczerstwa wobec w/w pracowników,
- g) naruszanie ich nietykalności osobistej.

2. Wobec powyższych zachowań ucznia:

- a) Nauczyciel lub pracownik szkoły powiadamia wychowawcę klasy (w przypadku jego nieobecności powiadamia pedagoga szkolnego/pedagoga specjalnego lub dyrektora szkoły).
- b) Wychowawca klasy niezwłocznie powiadamia rodziców o zaistniałej sytuacji, wzywa ich do szkoły, sporządza notatkę z rozmowy potwierdzoną podpisem rodziców.
- c) W obecności rodziców uczeń przeprosza osobę, której godność naruszył.
- d) Wychowawca klasy udziela uczniowi nagany za naruszenie regulaminu i statutu szkoły.
- e) W przypadku notorycznego naruszania godności przez ucznia lub braku współpracy z rodzicami, dyrektor szkoły kieruje sprawę do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną ucznia.

Procedura postępowania w sprawach spornych i konfliktowych.

- 1. Sprawy sporne i konflikty na terenie Integracyjnej Szkoły Podstawowej nr 67 rozwiązuje się następująco:
 - 1.1 Konflikt pomiędzy uczniami na terenie klasy, rozstrzyga wychowawca klasy. Pomocą służy mu psycholog, pedagog szkolny i pedagog specjalny. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów.
 - 1.2 Konflikt pomiędzy uczniami różnych klas rozstrzyga psycholog, pedagog szkolny lub pedagog specjalny we współpracy z wychowawcami klas. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów.
 - 1.3 Konflikt pomiędzy uczniem i nauczycielem – rozstrzyga dyrektor wspólnie z psychologiem, pedagogiem szkolnym i wychowawcą ucznia. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice ucznia.

1.4 Konflikt między nauczycielem, a rodzicami ucznia – rozstrzyga dyrektor szkoły, a w razie konieczności Rada Pedagogiczna przy czym rodzic ma prawo odwołać się do organu nadzorującego szkołę.

1.5 Konflikt między nauczycielami – rozstrzyga dyrektor szkoły, a w ostateczności Rada Pedagogiczna.

1.6 Konflikt między nauczycielem, a dyrektorem szkoły rozstrzyga Rada Pedagogiczna, a w konieczności organ nadzorujący szkołę.

3. Spory rozstrzygane są na polubownym posiedzeniu z udziałem stron, którego posiedzenie dotyczy.
4. Termin posiedzenia ustalany jest wspólnie przez zainteresowane strony.
5. Z polubownego posiedzenia sporządzany jest protokół, przechowywany u dyrektora szkoły.
6. Stronom wymienionym w ust 1.1 - 1,6 przysługuje odwołanie w terminie 7 dni od daty polubownego posiedzenia odpowiednio:
stronom wymienionym w ust. 1.1 - 1.4 – do dyrektora szkoły,
stronom wymienionym w ust 1.5 – 1.6 – do organu nadzoru pedagogicznego.

II. Procedury postępowania w sytuacjach nagłych

Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia wśród uczniów samouszkodzeń.

1. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek natychmiast poinformować członka zespołu interwencyjnego, jeśli zauważy niepokojące zachowania u swojego ucznia, wskazujące na dokonywanie przez niego samouszkodzeń.
2. Członek zespołu, który został poinformowany o zaistniałej sytuacji, nawiązuje kontakt z uczniem, kierując się zasadą poufności.
3. Po przeprowadzonej i zakończonej interwencji udziela informacji zwrotnej osobie, która zgłosiła niepokojące sygnały w zachowaniu ucznia, w celu zapewnienia udzielenia uczniowi adekwatnej pomocy.
4. Osoba pierwszego kontaktu ocenia zachowanie ucznia i w razie konieczności podejmuje dalsze działania. Ocena zachowania ucznia może obejmować trzy kategorie:

1. Problem albo nie jest znaczący, albo został już rozwiązany i wtedy nie podejmowane są żadne działania oprócz zachęcenia ucznia do nawiązania kontaktu z członkiem zespołu w sytuacji, gdy trudności się pojawiają.
2. Problem zostaje oceniony jako ważny i wymagający dalszej interwencji, wtedy należy podjąć następujące działania:
 - a) powiadomić dyrektora szkoły,
 - b) wezwać pilnie rodziców/prawnych opiekunów ucznia,
 - c) podczas spotkania wskazać rodzicom na potrzebę dalszej pomocy i pokazać różne możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej. Ze spotkania sporządzić notatkę służbową,
 - d) sprawdzać, czy rodzice podjęli wskazane działania.
3. Problem zagraża bezpośrednio zdrowiu lub życiu ucznia i wymaga natychmiastowej interwencji specjalistycznej lub służb (pogotowie ratunkowe, policja) oraz powiadomienie dyrektora i poinformowania rodziców/ prawnych opiekunów o zaistniałej sytuacji.

Procedura postępowania w przypadku wystąpienia nagłego kryzysu emocjonalnego ucznia.

1. W przypadku gdy nauczyciel lub wychowawca zauważy ucznia, którego zachowanie wskazuje na występowanie kryzysu emocjonalnego powinien niezwłocznie powiadomić o tym fakcie dyrektora szkoły oraz pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa szkolnego.
2. Uczeń powinien być zabrany w miejsce odosobnienia przez wskazaną przez dyrektora, osobę i pozostać pod jej nadzorem do momentu uspokojenia.
3. Gdy nie udaje się uspokoić ucznia powiadomić rodziców.
4. Jeżeli stan ucznia wymaga interwencji medycznej należy natychmiast wezwać służby ratownicze.
5. Rekomenduje się:
 - a) Osoba interweniująca przedstawia się i wyjaśnia swoją rolę polegającą na towarzyszeniu osobie potrzebującej pomocy do czasu uspokojenia lub dotarcia specjalistycznej pomocy, rodziców;
 - b) zapewnia, że będzie obecny tak długo, jak to będzie potrzebne;
 - c) informuje o podjętych w ramach pomocy działaniach;

- d) osoba towarzysząca zachowuje spokój, opanowanie i cierpliwość, mówi spokojnie, jest empatyczna, nie daje się ponieść emocjom, utrzymuje kontakt wzrokowy, słucha, okazuje zrozumienie, proponuje techniki relaksacyjne, podejmuje rozmowę na temat emocji, jakie odczuwa uczeń, stara się ustalić, czy wcześniej takie sytuacje miały miejsce.
- 5. Jeżeli stan ucznia wymaga interwencji medycznej należy natychmiast wezwać służby ratownicze.
- 6. Jeśli wychowawcy/pedagogowi/psychologowi nie uda się uspokoić ucznia, dyrektor powinien niezwłocznie wezwać do natychmiastowego stawienia się w szkole rodziców/opiekunów prawnych ucznia. Jeśli rodzice nie stawią się w szkole, a sytuacja tego wymaga, należy wezwać służby (pogotowie ratunkowe) i wspólnie z nimi zdecydować o dalszym losie ucznia.
- 7. Dyrektor/wychowawca, psycholog, pedagog specjalny, pedagog szkolny powinien ustalić wspólnie z rodzicami/ opiekunami prawnymi ścieżkę dalszego postępowania celem udzielenia pomocy uczniowi w wyjściu z trudnej sytuacji. Warto wskazać instytucje i organizacje, które specjalizują się w tego typu problemach.

Procedura postępowania w przypadku zauważenia u ucznia objawów obniżonego nastroju lub zachowań mogących doprowadzić do próby samobójczej lub samookaleczenia.

- 1. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia.
- 2. W przypadku zaobserwowania lub uzyskania informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą/samookaleczenia, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły, w razie konieczności udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej.
- 3. Zawiadomić wychowawcę, który natychmiast wzywa rodziców/opiekunów prawnych.
- 4. Otoczyć ucznia opieką i nie pozostawiać samego, towarzyszyć mu cały czas.
- 5. W miarę możliwości usunąć wszystko, co mogłoby ułatwić dokonanie zamiaru przez ucznia.
- 6. Spokojnie i bez rozgłosu przeprowadzić ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce i razem poczekać na przyjazd odpowiednich służb lub rodziców/opiekunów prawnych.

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

1. O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:
 - a) mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei,
 - b) mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,
 - c) pozbywanie się osobistych i cennych dla dziecka przedmiotów,
 - d) unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,
 - e) zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały dziecku przyjemność,
 - f) przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań,
 - g) przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu,
 - h) przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.,
 - i) podejmowanie w przeszłości prób samobójczych,
 - j) fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.
2. W sytuacji wystąpienia któregoś z w/w sygnałów podejmuje się odpowiednie działania:
 - a) Przeprowadzić rozmowę z uczniem celem poznania przyczyny takich zachowań.
 - b) Powiadomić dyrekcję, wychowawcę, psychologa, pedagoga specjalnego, pedagoga szkolnego, rodziców o zaistniałych podejrzeniach.
 - c) Przeprowadzić rozmowę z rodzicem w obecności psychologa/pedagoga szkolnego/pedagoga specjalnego zalecając jak najszybszą interwencję i skonsultowanie się ze specjalistami. Przekazać rodzicowi informacje o miejscu, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc (psychiatryczną, psychoterapeutyczną).
 - d) Objąć ucznia systematyczną pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły.
 - e) Stale obserwować stan emocjonalny ucznia jak również jego zachowania na terenie szkoły.

Procedura postępowania w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego dziecka, kolegów, rodziny, osób postronnych)

1. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:

- a) nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce;
- b) informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców/prawnych opiekunów;
- c) przekazują dziecko pod opiekę rodziców/prawnych opiekunów lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa dziecka - odpowiednim instytucjom (np. policji).

Procedura postępowania w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

1. Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą, dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog podejmują następujące działania:
 - 1.1. Jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole:
 - a) wychowawca (nauczyciel, pracownik) wzywa pogotowie i powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, a dyrektor powiadamia rodzica/opiekuna prawnego,
 - a) dyrektor szkoły, pedagog szkolny oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z dzieckiem i rodzicami oraz przekazują informacje na temat miejsc, gdzie mogą uzyskać pomoc dla dziecka.
 - 1.2. Jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę:
 - b) dyrektor szkoły, pedagog szkolny, psycholog, lub pedagog specjalny przekazuje rodzicom informacje na temat miejsc, gdzie mogą uzyskać pomoc dla dziecka,
 - c) o próbie samobójczej dyrektor szkoły informuje Radę Pedagogiczną, pod rygorem tajemnicy, w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli,
 - d) zespół interwencyjny planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia.

Procedura postępowania po powrocie ucznia do szkoły po próbie samobójczej.

1. Przed powrotem ucznia do szkoły psycholog lub wychowawca nawiązuje kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia w celu zminimalizowania u niego stresu i

przygotowania go do powrotu do szkoły oraz przekazania wskazań do sposobów wspierania ucznia.

2. Po powrocie ucznia do szkoły podczas pierwszych kontaktów należy pamiętać o zapewnieniu mu wsparcia, akceptacji, okazaniu zrozumienia.
3. Psycholog/pedagog specjalny/pedagog szkolny (współpracując z wychowawcą) otaczają ucznia opieką poprzez udzielenie wsparcia w postaci rozmów, spotkań, kontaktu z rodzicami.
4. Psycholog, pedagog specjalny, pedagog szkolny, wychowawca lub osoby do tego wyznaczone udzielają wsparcia emocjonalnego i pomocy psychologiczno--pedagogicznej innym uczniom szkoły, zgodnie z potrzebami uczniów (przede wszystkim grupie klasowej i bliskim znajomym ucznia).
5. W przypadku zaistnienia przesłanek mogących świadczyć o pogorszeniu stanu zdrowia ucznia rodzic/opiekun prawny, po uzyskaniu takiej informacji ze szkoły, powinien odebrać dziecko ze szkoły i udać się do odpowiedniego specjalisty.

Procedura postępowanie w przypadku śmierci samobójczej ucznia (postwencja).

1. W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor informuje o zaistniałej sytuacji organ prowadzący i nadzorujący szkołę,
2. W szkole uruchamiana jest procedura interwencji kryzysowej, powołany zostaje zespół interwencyjny;
3. Zespół interwencyjny przygotowuje informacje, które mają zostać przekazane rodzicom, nauczycielom i uczniom;
4. Zorganizowane są spotkania dla poszczególnych grup: nauczycieli i pracowników szkoły, rodziców oraz uczniów;
5. Psycholog/pedagog specjalny/pedagog szkolny/wychowawcy lub osoby do tego wyznaczone udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły (przede wszystkim grupie klasowej i bliskim znajomym ucznia);
6. Do ewentualnego kontaktu z mediami dyrektor wyznacza rzecznika szkoły, który przedstawia obiektywne fakty związane ze śmiercią samobójczą ucznia, jak i z działaniami interwencyjnymi podjętymi przez szkołę

Jeśli uczeń popełni samobójstwo należy pamiętać o kilku zasadach:

1. Wszystkie działania powinny być przeprowadzone najszybciej jak to możliwe (najważniejsze są pierwsze 3 dni po zdarzeniu).
2. Koledzy szkolni, personel i rodzice powinni być poinformowani o wydarzeniu. Komunikat ma być ograniczony do niezbędnego minimum.
3. W czasie dyskusji, rozmów nie można dopuścić do gloryfikowania tego typu zachowań oraz do idealizacji osoby samobójcy, kładziemy nacisk na konsekwencje śmierci dla pozostałych osób (trudne emocje i sposoby ich przeżywania) oraz dostępne formy pomocy (w szkole i poza nią).
4. W czasie spotkań z młodzieżą należy również stworzyć możliwość do przepracowania emocji związanych z tym wydarzeniem. Uczniowie powinni uzyskać informację o miejscach, w których mogą uzyskać pomoc w czasie kryzysu oraz numery telefonów zaufania.
5. Nie należy organizować uroczystości o charakterze wspominkowym ani apeli szkolnych, na których informowanoby o zdarzeniu. Uczniowie powinni zostać poinformowani w małych grupach (w zespołach klasowych/wychowawczych) przez nauczycieli do tego przygotowanych przez zespół interwencyjny.
6. Należy stworzyć uczniom możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych uwzględniając potrzeby rodziny zmarłego.
7. Po samobójstwie lub usiłowaniu popełnienia może dojść do zjawiska tzw. Efektu Wertera. Należy zidentyfikować wszystkich uczniów o złym stanie emocjonalnym lub ze skłonnościami samobójczymi i otoczyć ich większą opieką i wsparciem.

III. Procedury postępowania w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia ucznia

Procedura postępowania w przypadku zaistnienia wypadku ucznia w czasie zajęć edukacyjnych.

1. W czasie zajęć edukacyjnych odpowiedzialność za bezpieczeństwo ponosi nauczyciel prowadzący zajęcia bez względu na to, czy są one zajęciami planowanymi, czy też zastępuje nieobecnego nauczyciela, bądź nauczyciel pełniący dyżur międzylekcyjny na korytarzu.

2. Przed rozpoczęciem zajęć prowadzący ma obowiązek sprawdzić, czy sprzęt sportowy, urządzenia techniczne, pomoce naukowe oraz inne narzędzia wykorzystywane w czasie zajęć, a także pomieszczenie lekcyjne nie stwarzają zagrożenia bezpieczeństwa dla uczniów. Jeżeli stan techniczny budzi zastrzeżenia nauczyciel lub inna osoba prowadząca zajęcia nie ma prawa z nich korzystać w pracy z uczniami. O zaistniałym zagrożeniu prowadzący natychmiast powiadamia dyrektora szkoły.

Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, niewymagającego interwencji lekarza (powierzchowne otarcia naskórka, stłuczenia, itp.).

1. Po stwierdzeniu zdarzenia należy uczniowi udzielić niezbędnej pomocy adekwatnej do zdarzenia – pielęgniarka szkolna, apteczka.
2. Należy niezwłocznie powiadomić rodziców.

Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego interwencji lekarza.

1. Po stwierdzeniu zdarzenia należy zapewnić bezpieczeństwo poszkodowanemu uczniowi oraz udzielić niezbędnej pomocy przedmedycznej i natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe,
2. Należy niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły oraz rodziców o zaistniałym zdarzeniu.

Procedura postępowania z dzieckiem chorym na cukrzycę.

1. Optymalna wartość poziomu cukru na czczo dla dzieci chorych na cukrzycę to: 80-120 mg.
2. Stężenie glukozy we krwi poniżej 75 mg:
 - a) jest błądy lub nagle się poci,
 - b) sygnalizuje głód, zawroty głowy,
 - c) nagle zmienia zachowanie np. staje się agresywny, nielogiczny, ma nagły napad niekontrolowanego śmiechu,

- d) ma kłopoty z koncentracją lub z utrzymaniem równowagi,
 - e) ma zaburzenia wzroku.
3. Hipoglikemia ciężka
- a) ma ograniczony kontakt z rzeczywistością,
 - b) jest nieprzytomny lub ma drgawki.
4. Postępowanie nauczyciela w zakresie pomocy przedmedycznej:
- a) Umożliwienie uczniowi zmierzenia poziomu glikemii przy pomocy glukometru i nadzorowanie jego właściwego postępowania lub pomoc w zależności od wyniku pomiaru w zakresie dostarczenia organizmowi odpowiedniej ilości glukozy (cukier, cola, glukoza).
 - b) Ciągła opieka nad uczniem do momentu trwałego ustąpienia objawów hipoglikemii i wzrostu poziomu glukozy we krwi.
 - c) Monitorowanie zachowania i samopoczucia ucznia w celu zapobiegania pogłębianiu się hipoglikemii i poinformowanie o tym fakcie nauczycieli przejmujących klasę.
 - d) Poinformowanie o wystąpieniu epizodu hipoglikemii opiekunów prawnych – w przypadku postaci ciężkiej natychmiast.
5. Jeśli pracownik szkoły zauważy ucznia z cukrzycą nieprzytomnego z niewiadomych przyczyn, zawsze należy podejrzewać ciężką hipoglikemię i zastosować procedurę dotyczącą postępowania w razie utraty przytomności,
6. W przypadku nieodzyskania przez ucznia przytomności po 1 minucie podjąć kroki:
- a) w celu ustalenia oddechu, udrażniając drogi oddechowe
 - b) w razie stwierdzenia braku oddechu podjąć resuscytację
 - c) wezwać karetkę
 - d) powiadomić prawnych opiekunów.
 - e) nie podawać nieprzytomnemu niczego do ust.
7. Stężenie glukozy we krwi powyżej 180mg.
- a) wzmożone pragnienie,
 - b) wielomocz,
 - c) bóle głowy,
 - d) bóle nóg,
 - e) trudności w koncentracji,
 - f) rozdrażnienie,

- g) bóle brzucha, nudności i wymioty,
- 8. Postępowanie nauczyciela:
 - a) Uczeń mierzy poziom cukru we krwi.
 - b) Jeśli poziom glikemii wynosi powyżej 250mg należy ponownie potwierdzić wynik.
 - c) Jeśli uczeń ma pompę insulinową poprosić, by sprawdził czy pompa jest włączona lub czy nie wyświetla się na niej jakiś komunikat.
 - d) Dalsze postępowanie zależy od stopnia samodzielności ucznia w zakresie podania dawki korekcyjnej. W razie wątpliwości należy skontaktować się z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia. Sprawdzić czy podaje prawidłową dawkę korekcyjną.
 - e) Należy dopilnować, by uczeń wypił około 1 litra najlepiej niegazowanej wody mineralnej przez 1,5-2h. Około 1h po podaniu korekcyjnej dawki insuliny dopilnuj ponownej kontroli glikemii (powinna zacząć się obniżać).

Procedura postępowania w przypadku ataku epileptycznego.

1. W przypadku wystąpienia ataku epilepsji u ucznia należy zrobić miejsce wokół niego, usuwając na bok ławki i krzesła oraz prosząc innego pracownika szkoły o pomoc w zaopiekowaniu się resztą klasy.
2. Zabezpieczyć głowę ucznia przed urazem podczas ataku.
3. Zabronione jest wkładanie jakichkolwiek przedmiotów do ust przed i podczas ataku.
4. Po zakończeniu ataku zapewnić uczniowi komfort i bezpieczeństwo.
5. Zawiadomić rodzica/opiekuna prawnego.
6. W przypadku pierwszego tego typu ataku u dziecka wezwać karetkę, a w przypadku dziecka chorującego na epilepsję, decyzję o wezwaniu karetki podejmuje rodzic/opiekun prawny.

Procedura postępowania w przypadku wystąpienia wstrząsu (krwotocznego, anafilaktycznego, neurogennego).

1. W przypadku zauważenia objawów wystąpienia wstrząsu u ucznia (bładość, drętwienie, mrowienie kończyn, przyspieszony oddech, splątanie, pobudzenie w początkowej fazie, utrata przytomności) należy przede wszystkim pilnować ucznia.
2. Wezwać karetkę.

3. Zawiadomić dyrektora, rodzica/opiekuna prawnego, wychowawcę.
4. Ustalić przyczynę, jeśli jest to możliwe (uczulenie na żywność, ukąszenie, krwotok po uderzeniu się).
5. Położyć ucznia na płaskiej powierzchni.
6. Czekać na przyjazd karetki.
7. W razie utraty przytomności przez ucznia podjąć kroki w celu ustalenia, czy oddycha, udrażniając drogi oddechowe.
8. W razie stwierdzenia braku oddechu podjąć resuscytację

Procedura postępowania w przypadku utraty przytomności, omdlenia.

1. Zapewnić przestrzeń i dopływ powietrza uczniowi.
2. Podnieść ręce i nogi ucznia do góry.
3. Po ocknięciu się sprawdzić, czy nie doszło do uderzenia w głowę.
4. Zawiadomić dyrektora, rodzica/opiekuna prawnego, wychowawcę.
5. W przypadku nie odzyskania przez ucznia przytomności po 1 minucie podjąć kroki w celu ustalenia oddechu, udrażniając drogi oddechowe.
6. W razie stwierdzenia braku oddechu podjąć resuscytację.
7. Wezwać pogotowie ratunkowe.

Procedura postępowania w przypadku złamania.

1. W przypadku złamania kończyny lub skręcenia przede wszystkim zadbać o to, by uczeń nie ruszał uszkodzoną kończyną. Nie jest niezbędne usztywnianie kończyny, wystarczy stanowczy komunikat, "Nie ruszaj". Nie należy, jeśli nie jest to konieczne, przemieszczać ucznia (złamanie w obrębie kończyn dolnych). Najlepiej utrzymywać ucznia w pozycji siedzącej.
2. Wezwać karetkę.
3. Zawiadomić dyrektora, rodzica/opiekuna prawnego, wychowawcę.
4. W przypadku krwawienia zabezpieczyć miejsce krwawienia jałowym opatrunkiem.

Procedura postępowania w przypadku oparzenia.

1. Na miejsce oparzenia przyłożyć opatrunek hydrożelowy.

2. W przypadku braku takiego opatrunku w szkolnej apteczce, schładzać pod zimną bieżącą wodą miejsce oparzenia przez 15-30 min.
3. Jeśli poparzone jest więcej niż 10% powierzchni ciała wówczas schładzać pod zimną bieżącą wodą, a następnie przyłożyć mokrą gazę na 15-30 minut.
4. Założyć opatrunek jałowy na miejsce oparzenia.
5. Zawiadomić dyrektora, rodzica/opiekuna prawnego, wychowawcę.
6. W razie konieczności, bądź decyzji rodzica/opiekuna prawnego, wezwać karetkę.

Procedura postępowania w przypadku otarcia naskórka, rany krwotoku.

1. Wszystkie czynności przeprowadzać w rękawiczkach ochronnych.
2. W przypadku otarcia naskórka lub rany przemyć miejsce otarcia, zranienia preparatem septycznym.
3. Ustalić przyczynę otarcia.
4. Przyłożyć po osuszeniu jałowy opatrunek (gazę) i zabezpieczyć bandażem.
5. Powiadomić wychowawcę, rodzica/opiekuna prawnego.
6. W przypadku zaistnienia krwotoku żylnego lub tętniczego zastosować opatrunek uciskowy w miejscu krwotoku, złożonej gazy docisniętej rolką bandażu lub czymś, co może służyć za ucisk, mocno wszystko zabandażować. W przypadku przesiąkania na wszystko dołożyć kolejny ucisk i znów mocno całość zabandażować.
7. W razie braku efektu, po dołożeniu drugiego ucisku, zastosować opaskę uciskową.
8. W przypadku krwotoku z nosa pochylić głowę do dołu i uciskać nasadę płatków nosowych na zmianę jedną i drugą. Nie odchylać głowy do tyłu, nie wkładać nic do nosa.

IV. Procedury postępowania w sytuacjach pozostałych

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia fałszerstwa dokumentów szkolnych.

1. Przez fałszowanie dokumentacji szkolnej rozumie się:
 - a) Podszywanie się przez ucznia pod kontem rodzica i prowadzenie korespondencji z pracownikami szkoły,

- b) przedstawianie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców,
 - c) podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich, podkładanie prac innych uczniów jako własnych,
 - d) inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczce itp.),
 - e) fałszowanie legitymacji szkolnej,
2. Świadek zdarzenia lub osoba, która dowiedziała się o fałszerstwie, informuje wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu. Sporządza notatkę służbową, którą przekazuje dyrektorowi szkoły.
 3. Wychowawca lub pedagog szkolny ustala sprawcę fałszerstwa.
 4. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i w obecności dyrektora i pedagoga szkolnego powiadamia ich o zaistniałej sytuacji oraz informuje o prawnych i szkolnych konsekwencjach.
 5. Wychowawca klasy wpisuje uczniowi uwagę, zgodnie ze szczegółowymi kryteriami oceny zachowania zawartymi w Statucie Szkoły.
 6. Uczeń, który dopuścił się fałszerstwa dokumentacji szkolnej, może zostać ukarany również poprzez udzielenie pisemnego upomnienia dyrektora z wpisem do dokumentacji/udzielenie nagany pisemnej dyrektora z wpisem do dokumentacji.
 7. W sytuacji powtarzania się zdarzeń dyrektor szkoły może zgłosić informację na policję oraz wystąpić do Sądu Rodzinnego z podejrzeniem o demoralizację.

V. Procedura postępowania w przypadku zagrożenia atakiem terrorystycznym.

Informacje ogólne dotyczące terroryzmu

Terroryzm, to szeroki termin oznaczający użycie siły lub przemocy w stosunku do osób lub własności, w celu: zastraszenia, wymuszenia lub okupu.

Skutki terroryzmu mogą obejmować znaczną liczbę ofiar, uszkodzenia budynków, zakłócenia w dostępie do podstawowych usług, takich jak: elektryczność, dostawy wody, opieka medyczna, telekomunikacja, komunikacja miejska.

W strukturach polskiej Policji funkcjonują pododdziały antyterrorystyczne i komórki minersko-pirotechniczne, specjalnie przygotowane do tego, aby zapobiegać i stawiać czoła aktom terroru. Najgroźniejszym z możliwych aktów terrorystycznych jest zamach bombowy.

Specyfika zamachu bombowego polega na tym, że poszkodowanymi mogą być wszyscy, którzy znajdują się w polu rażenia ładunku wybuchowego.

Ofiarą zamachu może stać się każdy, kto będzie przebywał w pobliżu miejsca wybuchu. Nie mają na to wpływu jego poglądy polityczne lub stan majątkowy. Ofiarą może stać się równie dobrze matka z dzieckiem na spacerze, emeryt czy też biznesmen wychodzący z banku.

W przypadku ataku terrorystycznego, szczególnie bombowego w większości przypadków ofiarami są ludzie, którzy nie mają nic wspólnego z działaniami politycznymi.

Zdarzają się przypadki, że podłożona bomba zostanie ujawniona przed eksplozją. Specjaliści posługują się w tym przypadku terminem "incydent bombowy". Właściwe zachowanie w przypadku wystąpienia takiej sytuacji jest niezwykle ważne dla przebiegu zdarzenia, jego skutków i działania specjalistów policyjnych.

Informacji o zagrożeniu incydem bombowym nie wolno bagatelizować ani lekceważyć.

Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne. Dlatego szczególnie ważne w profilaktyce jest zwracanie uwagi na to co dzieje się w najbliższym otoczeniu, np. podczas zakupów, w podróży, podczas uczestnictwa w imprezach masowych, uroczystościach religijnych i innych miejscach publicznych, gdzie przebywa duża liczba ludzi, a zwłaszcza w szkole.

Zainteresowania i uwagi wymagają:

- (-) rzucające się w oczy nietypowe zachowania osób;
- (-) pozostawione bez opieki przedmioty typu: teczki, paczki, pakunki itp.;
- (-) osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku;
- (-) samochody, a w szczególności furgonetki pozostawione w nietypowych miejscach tj. w pobliżu kościołów lub miejsc organizowania imprez masowych, zgromadzeń, szkół.

Działania profilaktyczne.

1. Omówienie problematyki terroryzmu na spotkaniu pracowników szkoły, przeszkolenie na wypadek zamachu bombowego lub innego aktu terroryzmu.
2. Zapoznanie uczniów z tematyką terroryzmu, ze szczególnym zwróceniem uwagi na

postrzeganie zachowań nietypowych lub elementów nietypowych na terenie szkoły.

Procedura postępowania w czasie zagrożenia terrorystycznego.

1. Nauczyciel, pracownik szkoły lub uczeń, który zauważył podejrzenie zachowujące się osoby lub przedmioty pozostawione bez opieki oraz przypuszcza, że może to być próba ataku terrorystycznego, natychmiast informuje dyrektora szkoły lub odpowiednio nauczyciela.
2. Nauczyciel, który uzyskał informację o możliwości ataku terrorystycznego natychmiast informuje dyrektora szkoły lub wicedyrektora.
3. Dyrektor, który dowiedział się o podłożeniu ładunku wybuchowego lub przedmiotu niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia lub otrzymał telefon z informacją o zagrożeniu terrorystycznym, natychmiast zgłasza ten fakt służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo na tym terenie: najbliższej jednostce Policji lub Straży Miejskiej, władzom administracyjnym.
4. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby” użytkownicy pomieszczeń powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie celem odnalezienia przedmiotów nieznanego pochodzenia.
5. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrekcję szkoły.
6. Pomieszczenia ogólnodostępne (korytarze, klatki schodowe, windy, toalety, piwnice, strychy) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu sprawdzają i przeszukują osoby wyznaczone.
7. Do czasu przybycia Policji należy w miarę istniejących możliwości zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa, bez narażania siebie i innych osób na niebezpieczeństwo.
8. Po przybyciu Policji na miejsce, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
9. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
10. Jeśli zapadnie decyzja o ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to na sprawne i bezpiecznie opuszczenie zagrożonego rejonu.
11. W czasie ewakuacji należy postępować zgodnie z instrukcją postępowania w czasie ewakuacji, chyba, że prowadzący akcją zadecydują inaczej.

12. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.

Zasady postępowania w razie wtargnięcia napastników do obiektu szkolnego.

1. W przypadku wtargnięcia napastników na teren szkoły należy:

- 1) poddać się woli napastników i wykonywać ściśle ich polecenia;
- 2) starać się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi. Zwracać się do uczniów po imieniu, zwiększając szansę ich przetrwania;
- 3) pytać zawsze o pozwolenie, np. gdy chce się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem;
- 4) zapamiętać szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych;
- 5) starać się uspokoić dzieci – zapanować, w miarę możliwości, nad własnymi emocjami;
- 6) dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
 - a) nie pozwolić dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,
 - b) nakazać dzieciom położyć się na podłodze,
- 7) w chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonywać polecenia grupy antyterrorystycznej.

Ważne: Trzeba być przygotowanym na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nauczyciel nie zostanie zidentyfikowany, jest dla Policji potencjalnym terrorystą.

2. Po zakończeniu akcji nauczyciel:

- 1) sprawdza obecność dzieci, by upewnić się, czy wszyscy opuścili budynek. O braku któregośkolwiek dziecka informuje Policję;
- 2) nie pozwala żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu;
- 3) prowadzi ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

Zasady postępowania w przypadku użycia broni palnej na terenie szkoły.

1. W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem należy:

- 1) nakazać dzieciom położyć się na podłodze;
- 2) starać się uspokoić dzieci;
- 3) dopilnować, aby nie odwracały się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się;
- 4) jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnować, aby dzieci wykonywały je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników;
- 5) o ile to możliwe zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.

Ważne, aby nie rozłączać się i starać się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację.

2. Po opanowaniu sytuacji:

- 1) upewnić się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdzić, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru);
- 2) zadzwonić lub wyznaczyć osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych;
- 3) udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym;
- 4) w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie, podjąć odpowiednie do sytuacji działania;
- 5) zapewnić osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

Postępowanie w sytuacji wystąpienia zagrożenie bombowego.

1. Symptomy wystąpienia zagrożenia:

- 1) podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne;
- 2) zainteresowania i uwagi wymagają:
 - a) rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób, pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp., osoby wyglądające na obcokrajowców, osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku;
 - b) samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach (miejscach organizowania imprez i uroczystości).
2. Należy pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi być odmiennej narodowości i wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem.
3. O swoich spostrzeżeniach nauczyciel informuje dyrektora szkoły.
4. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby: Straż Miejską lub Policję.

Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego.

1. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby - Policję, Straż Miejską, organ prowadzący szkołę.
2. Jednocześnie przeprowadza ewakuację budynku zgodnie z określonymi w szkole procedurami.
3. Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinna ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu, dyrekcji szkoły. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki, i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.
4. Zawiadamiając Policję dyrektor podaje następujące informacje:
(-) rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot).

Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego.

1. Do czasu przybycia Policji akcją kieruje dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona.
2. Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
3. Po przybyciu Policji na miejsce incydu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
4. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
5. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
6. Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.

7. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
8. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
9. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy opuścić szkołę, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, itp.)
10. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.
11. Podczas działań związanych z neutralizacją „bomby” należy zastosować się do poleceń Policji.
12. Ciekawość może być niebezpieczna. Należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze należy informować o zagrożeniu jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę.
13. Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji należy niezwłocznie udać się do wyjścia, zgodnie ze wskazaniem osób upoważnionych.

Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu bomby.

1. Jeżeli jest to informacja telefoniczna, należy:
 - 1) słuchać uważnie;
 - 2) starać się zapamiętać jak najwięcej;
 - 3) jeżeli istnieje taka możliwość, nagrać rozmowę – jeśli nie – spróbować zapisywać informacje;
 - 4) zwrócić uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle;
 - 5) nie odkładać jako pierwszy słuchawki,
 - 6) jeżeli telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego, zapisać ten numer.
 - 7) jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpieczyć ją tak, aby nikt jej nie dotykał, zostanie przekazana Policji.
2. Po zakończeniu rozmowy należy niezwłocznie zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych oraz powiadomić dyrektora szkoły.
3. Dyrektor powiadamia:

- 1) telefonicznie organ prowadzący i kuratorium oświaty;
 - 2) o zagrożeniu personelu szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki;
 - 3) zarządza ewakuację zgodnie z obowiązującą w szkole instrukcją.
- Ważne: Uczniów trzeba poinstruować o zabraniu ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.
- 4) zabezpiecza ważne dokumenty, pieniądze;
 - 5) wyłącza lub poleca pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
- Ważne: W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie należy go dotykać ani otwierać oraz w miarę możliwości ograniczyć dostęp do niego osobom postronnym.
- 6) dokonuje próby ustalenia właściciela przedmiotu,
4. Po przybyciu właściwych służb należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

Postępowanie w razie wykrycia/ znalezienia bomby (podejrzanego przedmiotu).

1. W razie wykrycia/ znalezienia bomby (podejrzanego przedmiotu) należy wykonać następujące czynności:
 - 1) nie należy dotykać podejrzanego przedmiotu;

Ważne: Jeśli osoba widzi „bombę” to oznacza, że jest w polu jej rażenia.

 - 1) zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych;
 - 2) zabezpieczyć, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie narażać siebie i innych na niebezpieczeństwo;
 - 3) powiadomić o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki;
 - 4) zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą w szkole instrukcją;
 - 5) zabezpieczyć ważne dokumenty, pieniądze;
 - 6) wyłączyć lub polecić pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu;
 - 7) otworzyć okna i drzwi;
 - 8) usunąć z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne;
 - 9) nie używać w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych);
 - 10) po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń
2. Po wybuchu bomby należy:
 - 1) ocenić sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnić się, jakiego rodzaju

zagrożenia spowodował wybuch;

2) zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych;

3) udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym;

4) sprawdzić bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą w szkole instrukcją;

5) w przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podjąć działania odpowiednie do sytuacji.

6) po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.